

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση, Δια βίου Μάθηση: Θεωρία και Πράξη

Ενότητα 2: Ιστορική Εξέλιξη του Πεδίου

Γιώργος Κ. Ζαρίφης

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

Δράσεις, διαδικασίες και φορείς, διεθνείς εξελίξεις στο χώρο της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, επαγγελματική κατάρτιση, ανάπτυξη ζωτικών δεξιοτήτων και επένδυση στους ανθρώπινους πόρους.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (1/14)

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (2/14)

Είναι η ευρωπαϊκή τεχνολογική επανάσταση που συντελέστηκε στη διάρκεια των εκατό χρόνων μετά το 1780 και πραγματοποίησε το πρώτο άλμα από μια αγροτική, χειροτεχνική οικονομία, σε μια άλλη κυριαρχούμενη από τη βιομηχανία των εργοστασίων των πόλεων. Αλλάζει θεαματικά το δυναμικό της παραγωγικής ικανότητας σε πολλά πεδία και τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, τινάζοντας στον αέρα τις παραδοσιακές κοινωνίες και οικονομίες του ευρωπαϊκού κόσμου. Η Αγγλία είναι η χώρα που εγκαινίασε τη βιομηχανική επανάσταση καθώς η οικονομία της είχε προοδεύσει περισσότερο από κάθε άλλης χώρας στην κατεύθυνση της αφθονίας και η παγκόσμια βρετανική διείσδυση ήταν ήδη γεγονός από την αφετηρία αυτής της κοινωνικής αλλαγής.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (3/14)

Στις αρχές του 19ου αιώνα η οικονομία της Ευρώπης ήταν **προβιομηχανική**. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι ήταν αγρότες, κινητήρια δύναμη ήταν το νερό, ο άνεμος και τα ζώα, και τα εργαλεία ήταν απλά και μικρά.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (4/14)

Τρία ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου συστήματος: α) η **υποκατάσταση του ανθρώπου** σε πολλούς τομείς της παραγωγικής διαδικασίας από τη μηχανή, β) η **αντικατάσταση των παραδοσιακών πηγών ενέργειας** από νέες ιδιαίτερα από το γαιάνθρακα, γ) η **χρήση νέων και άφθονων πρώτων υλών**, ιδιαίτερα ανόργανων.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (5/14)

Οι εφευρέσεις, τα τεχνολογικά επιτεύγματα και οι επιστήμες σε συνδυασμό με την οικονομική ανάπτυξη: α) αύξησαν την **παραγωγικότητα**, β) το κατά κεφαλήν εισόδημα, γ) το **μέσο όρο ζωής**, δ) τον **πληθυσμό** και ε) άλλαξαν δραματικά το συσχετισμό των δυνάμεων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών και των διάφορων **κοινωνικών τάξεων**.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (6/14)

Ο Διαφωτισμός τοποθετεί στο κέντρο του τον άνθρωπο, του δείχνει εμπιστοσύνη, βασίζεται στον ορθό λόγο. Γι' αυτό το άτομο θέλει να μαθαίνει συνεχώς, να γίνεται ανταγωνιστικό και να ανεβάζει το γνωστικό και μορφωτικό του επίπεδο. Η Βιομηχανική επανάσταση του δίνει τη δυνατότητα να βελτιώσει τη ζωή του και αυτό είναι μια πολύ μεγάλη πρόκληση για το άτομο. Δηλαδή ο άνθρωπος και ο ενήλικας με την εκπαίδευση περνά από την άγνοια στη γνώση, στη χειραφέτηση και τον ορθολογισμό. Όλες αυτές οι ιδεολογίες συνεχίζουν μέχρι και σήμερα. Γιατί; Η αρχή της αυτοδιάθεσης ισχύει ακόμα, το άτομο παράγει γνώση, γίνεται συνειδητοποιημένο, πολιτικά ενεργό και απόκτα δικαιώματα.

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (7/14)

Εικόνα 1: Jean Jacques Rousseau(1712-1778)

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΠΑΝΩ
Λούθηρος

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΕΞΩ
John Locke

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΜΕΣΑ
Immanuel Kant

Εικόνα 2: N. F. S. Grundtvig

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΚΑΤΩ
N.F.S Grundtvig

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (8/14)

Ωστόσο, η ανάπτυξη των επιστημών προκάλεσε την άνθιση της τεχνολογίας και σε συνδυασμό οδήγησαν στην αλλαγή των δεδομένων και στον χώρο της εκπαίδευσης. Ζούμε στην λεγόμενη «**κοινωνία της γνώσης**» η οποία επιβάλλει συνεχή ανανέωση των γνώσεων και την επανάληψη της εκπαίδευσης σε συνεχή βάση καθ' όλη την διάρκεια της ζωής. Οι ανάγκες της μοντέρνας καταναλωτικής κοινωνίας και η συνεχώς παλαίωση της γνώσης καλούνε τους ενήλικες να συμμετέχουν ενεργά στην λεγόμενη «εκπαίδευση ενηλίκων», «δια βίου εκπαίδευση» ή «adult education». Επομένως, η εκπαίδευση στην σύγχρονη κοινωνία δεν απευθύνεται μόνο α) στους οικονομικά ευνοημένους πληθυσμούς και ούτε β) στα άτομα νεαρής ηλικίας.

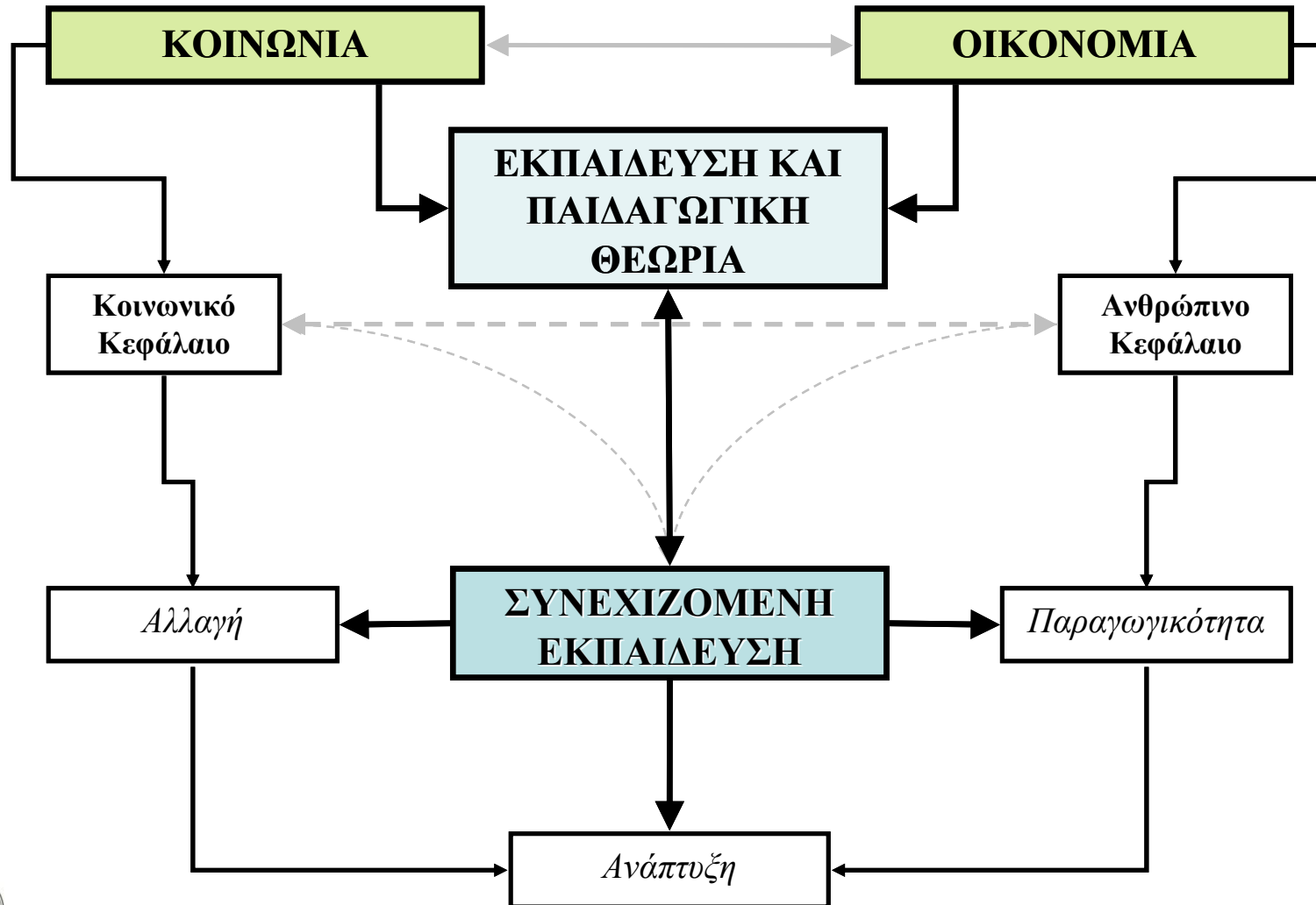

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (9/14)

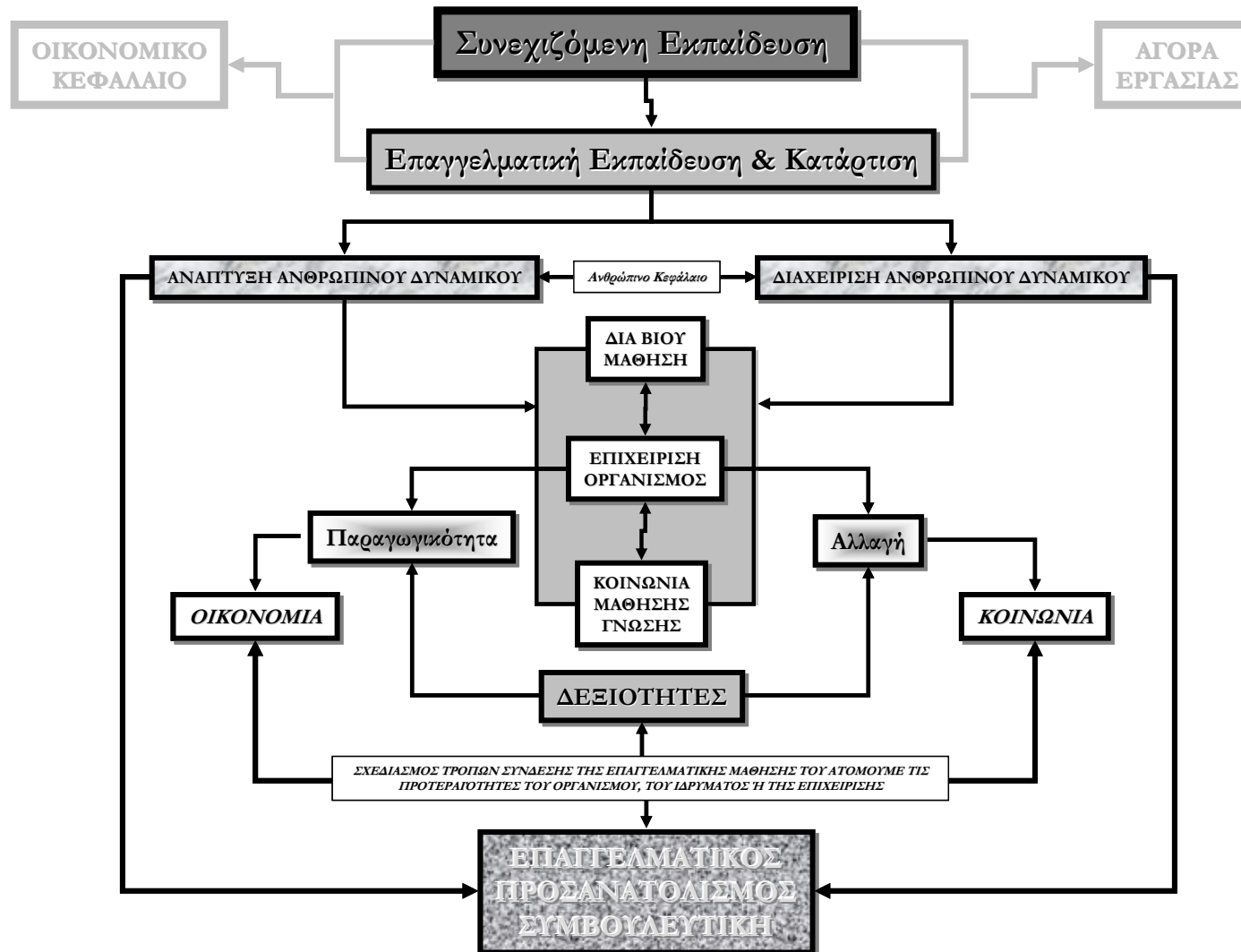
Η πολιτισμική διάσταση της **παγκοσμιοποίησης** είχε ως αποτέλεσμα να εξασθενίσουν εντυπωσιακά οι δεσμοί βασικών παραδοσιακών δεσμών. Έπειτα η μετάβαση των νέων στην ενήλικη ζωή έχει παραταθεί. Είναι πλέον συνηθισμένος ο συνδυασμός δουλειά και σπουδές, σπουδές και ανατροφή παιδιών. Επομένως η εκπαίδευση περιορίζεται στην τυπική θεσμοθετημένη εκπαίδευση από το κράτος, ούτε στην αρχή της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, αντιθέτως είναι υποχρέωση όλων η συνεχής εκπαίδευση σε όλη την διάρκεια της ζωής.

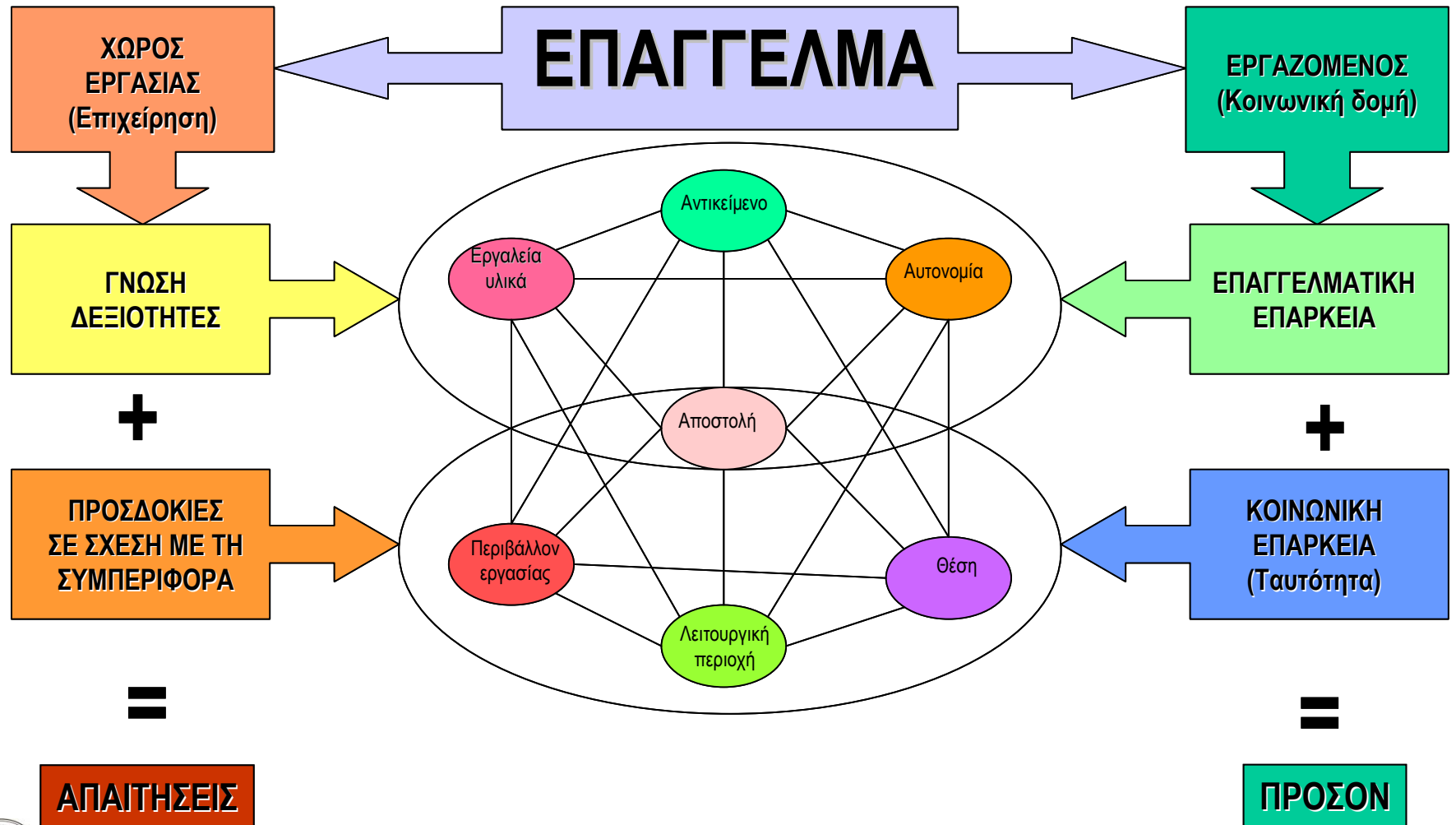
Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (10/14)

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (11/14)

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (12/14)

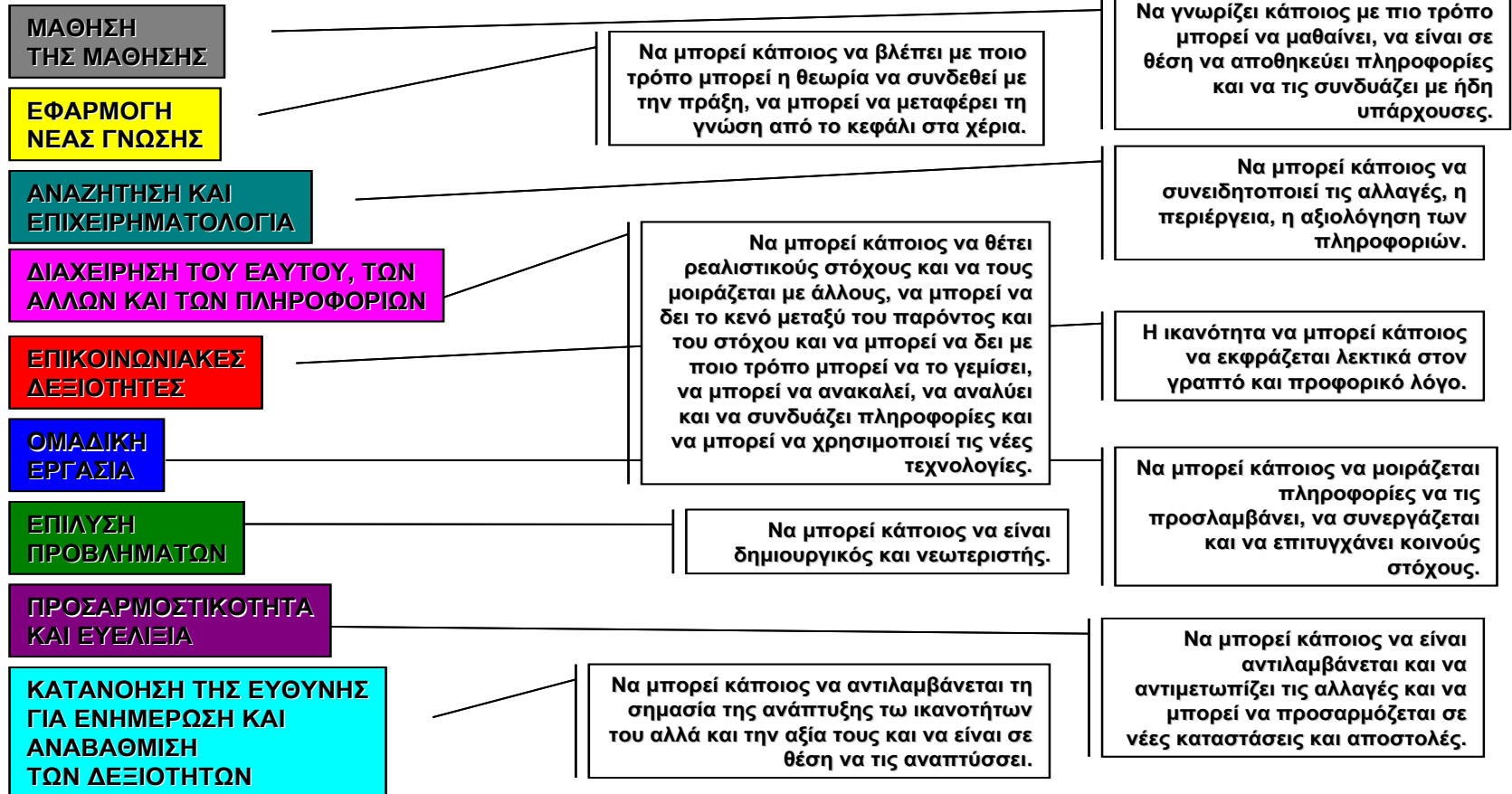

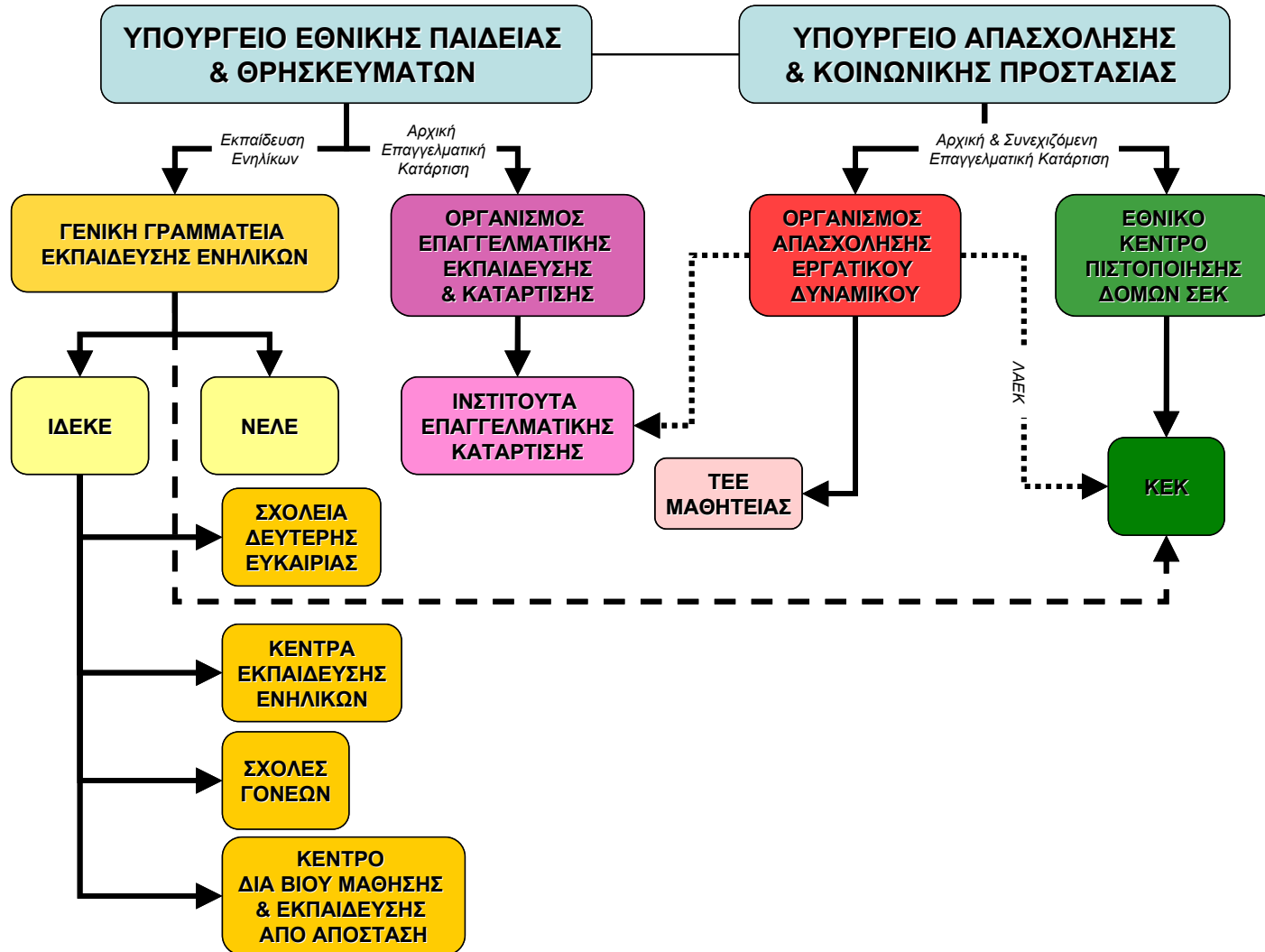
Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (13/14)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Πηγή: Longworth & Davies, 1996: 62

Ιστορική εξέλιξη του πεδίου (14/14)

Αναφορές Εικόνων

1. Jean Jacques Rousseau (1712-1778)

at NYPLDigitalGallery <http://digitalgallery.nypl.org/nypldigital/id?2015155> ©

2. N. F. S. Grundtvig

afs.ahrchk.net/©

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γιώργος Κ. Ζαρίφης.
«Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση, Δια βίου Μάθηση: Θεωρία και Πράξη. Ενότητα 2.
Ιστορική Εξέλιξη του Πεδίου». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS175/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Γεωργία Μπουρουτζή
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

